

HAMISÍTÁSOK ÉS HAZUGSÁGOK A NÉMET ZDF TELEVÍZIÓBAN

Rágalomriport megrendelésre

Amikor a ZDF német közszolgálati televízió munkatársa az Esti Egyenleg megszűnéséről készített riportja során lapunk főszerkesztőjét is megkereste, Bencsik Andrásnak arra a kérdésére, hogy mindez miért érdeklí most a német televíziót, a riporter úgy válaszolt, azért, mert híre jutott, hogy Magyarországon veszélyben van a sajtószabadság. Arra a viszontkérdésre, hogy akkor viszont miért nem forgattak filmet Pálffy G. István és Chrudinák Alajos törvénytelen leváltásakor, a német kolléga úgy válaszolt, akkor annak a hírnek nem volt politikai aktualitása. Hogy a jelenlegi riportot milyen politikai aktualitás emelte a német televízió képernyőjére december 17-én (egy nappal Antall József miniszterelnök temetése előtt) az Aspekte című kulturális műsorban, nem tudjuk. Azt viszont igen, hogy a riport a tárgyi tévedéseknek, a hamisításoknak és a hazugságoknak olyan megdöbbentő elegyét mutatja, amely szinte példa nélkül való.

MUNKATÁRSUNTÓL

Mivel olvasóink többsége meglehetősen jól emlékszik az itthon történetekre, bizonyára első olvasásra látható lesz, hogy a sajtóságosan szerkesztett riport hol és milyen mértékben tér el a valóságtól. Az is nyilvánvaló, hogy a stáb már eleve eldöntött elképzelésekkel, prekoncepciókkal érkezett Magyarországra. Hogy kiknek a megrendelésére, az csupán sejthető, de az elhangzott nyilatkozatokból azért meglehetősen jól lehet erre is következtetni. Ám ez már az olvasó dolga.

Az alábbiakban a riport forgatókönyve olvasható.

RIPORT AZ ASPEKTE KULTURÁLIS MŰSORBAN

kép: Manfred Eichel a műsorvezető a stúdióban
szöveg: — Magyarországon az „örök tegnapiak” visszaállítják a régi állapotokat. A nacionalisták tort ülnek, a kisebbségek, mint a cigányok, vagy a haladó gondolkodásúak, zavaró tényezőt jelentenek.

kép: a dec. 12-i esti gyertyás megemlékezés a Parlament előtt

szöveg: — E hét hétfője: Gyász Antall Józsefért. Utódjá, Boross Péter meleg szavakkal méltatja a halott érdemeit. Boross Péter hónapok óta viszi az ügyeket, de nem az Antall József által folytatott liberális politikát. Amióta gyakorlatilag Boross áll Magyarországon élén, azóta médiabőrű folyik. Kinek legyen hatalma a képernyő fölött? A kormány nyomására intendánsoknak kellett lemondaniuk, utódaik a jelenlegi kormánypárt hű követői.

kép: a Demokratikus Charta tüntetése

szöveg: — November 2-án ezrek tiltakoztak a hónapok óta egyre növekvő cenzúra ellen a Magyar Televízióban. Valami olyat akarnak megőrizni, amit Magyarország a 80-as évek végétől kivívott magának: az ország politikai eseményeiről való szabad tudósítást egy független televízióban. A tüntetést ezúttal egy kedvelt hírműsor megszüntetése váltotta ki. Ezt a műsort a 2-es csatorna sugározta, és a címe: Esti Egyenleg.

kép: Egyenleg-főcím, majd Bánó a stúdióban

szöveg: — Október 25-én jelentkezett utoljára az Esti Egyenleg. A képernyőn Bánó András főszerkesztő, a magyar Pulitzer-Díj birtokosa. Egy nappal később 22.00 órakor: Esti Egyenleg.

kép: a szerkesztőség a műszaki helyiségben nézi a monitor, amelyen a Híradó szignálja tűnik fel.

szöveg: — A szerkesztőség a saját adását várta, de a meg-

szokott főcím helyett hirtelen a TV Híradó főcímének földgömbje tűnt fel. A megbízott alelnök Bánó Andrást felfüggesztette főszerkesztői posztjából. Állítólag képanyagot manipulált. Vajon Magyarországon a sajtószabadság veszélyben van? A legnagyobb élő magyar költő és a nemzetközi PEN Klub egykori elnöke, Konrád György párhuzamot von.

kép: Konrád György
szöveg: — A régi rendszer utolsó fél évében, vagy még ennél is előbb a szabadság a tv-ben szélesebb volt és nyitottabb. Most ez zárt, és a tv-néző nem kap objektív információt, hanem ehelyett propagandát.

kép: MTV-épületkülső
szöveg: — Annak a vádnak az alapja, amely szerint Bánó András tv-képeket ha-

misított volna, több mint egy évre nyúlik vissza, és egy olyan dátumot érint, amely központi szerepet tölt be Magyarországnak történelmében.

kép: az Egyenleg felvételei 1992. október 23-áról. Tömeg, lassításban Árpád-sávot zászlót lobogtató fekete egyenruhás fiú

szöveg: — 1992. október 23-a a magyar forradalom évfordulója. A Parlament előtt botrányra került sor. Göncz Árpád köztársasági elnököt, aki maga is a forradalom áldozata volt, gyalázkodó kiáltások közepette megakadályozták abban, hogy elmondja beszédét. Álarcos, kopaszra borotvált, fekete ruhába öltözött jobboldali nacionalisták jártak az élen az eseményekben. A két magyar televíziós műsor különbözőképpen számolt be az eseményekről. Az I-es csatornán nem volt látható az SS-sapkás fiatalember, csak az intendáns által manipuláltak minősített 2-es csatorna képein.

kép: Nahlik Gábor megbízott alelnök

szöveg: — 1993. június 20-án közölte a rendőr-főkapitányság szóvivője, hogy azok a fiatalok, aki az Esti Egyenlegben voltak láthatóak és akik állítólag a rendbontást elkövetették, nem is lehettek a Parlament előtt, mert abban az időpontban a rendőrség

már kivette őket a térről. Egy másik utcában, illetve a rendőrszobán éppen kihallgatták őket.

kép: Eörsi István
szöveg: — Nem lehet kétség afelől, hogy Göncz Árpádot kifütyülték, és a fasiszta csöcselék megakadályozta őt abban, hogy beszédet mondjon. Erről állította Nahlik azt, hogy ez csak láрма volt. Ez egyszerűen nevetséges.

kép: budapesti újságosstandok

szöveg: — A tv-beli események az újságok állandó témái. De a külföldi újságok számára is, ilyen pl. az angol nyelven megjelenő Budapest Week. A lap egy meggyilkolt hírműsorról ír, és a magyar demokrácia leépítéséről.

kép: Bánó András
szöveg: — Én azt gondolom, hogy itt egy tudatos forgatókönyv megvalósításáról van szó. Itt olyan politikai erők működnek, amelyek minden eszközzel meg akarják akadályozni a tömegkommunikáció fontos szerveiben, tehát a rádióban és a televízióban az objektív, pártatlan tájékoztatást. Nincs meg többé a sokoldalú, objektív tájékoztatás lehetősége.

kép: Horthy-temetés
szöveg: — A képbe beleillik egy régi fasiszta, Horthy Miklós kormányzó hamvainak újratemetése is. A magáneseeménynek deklarált temetésen kb. ötven ezer ember vett részt, közöttük a kormány és a pártok sok képviselője is. Az eseményt a tv élőben közvetítette. Itt azt az embert tisztelik, aki a II. világháborúban a magyar zsidók elhurcolásáért volt felelős. Magyarországon sok mindent átértékelnek. Horthynak ismét megvannak a hívei az egykori szocialista országban.

kép: Eörsi István
szöveg: — A kommunisták legnagyobb bűne, illetve azon embereké, akik magukat kommunistáknak nevezték — én nem tartom őket kommunistáknak, inkább reálkommunistáknak —, hogy ha nem is tesztel, de szellemileg nem tudták kiütni ezt a söpredéket. Politikájuk nagyon rossz és ártalmatlan volt a jobboldallal szemben, mert ezek a jobboldali figurák most bántatlanul, mintha mi sem történt volna, felébredhettek 40 éves Csicserózsika-álmukból.

után. Ők nagy érdemeket szereztek a demokrácia gondos tanítóiként is. Éppen ezért nagyon nagy segítség lenne az egykori szocialista országokban a kulturális kötelezettségvállalás. Ha ezekben az országokban bezárják a Goethe Intézeteket, ez valamennyiünk számára veszélyes.

Megjegyzéseink:

• Hogy a műsorvezető szerint kik a nacionalisták és milyen tort ülnek, nem derül ki a riportból, mint ahogy az sem, miféle alapon állítja, hogy a „kisebbségek”, mint a cigányok vagy a haladó gondolkodásúak (?) valakiket valamiért zavarnak. Csak reménykedni lehet, hogy Manfred Eichel egyszerű rosszindulat vezérelte, amikor e megfogalmazást tette. Ha ugyanis arra célzott volna, hogy netán Antall József temetésén „ültek tort” a nacionalisták, nagy bajba kerül,

mert Németország kancellárja, Helmut Kohl is ott volt. Ámbar kétségkívül bátorságra vall egy német közszolgálati televízióban Kohl kancellárt „nacionalisták és fasiszta söpredékek” eszméjének tulajdonítani.

• Az a megállapítás, hogy „amióta Boross Péter áll Magyarországon élén, azóta médiabőrű folyik”, olyan súlyos tévedés, hogy kommentálni sem érdemes, hiszen ez köztudomásúan akkor lánghat fel, amikor Antall József és Göncz Árpád között látványos nézetkülönbség támadt a tévé és a rádió vezetőjének leváltásáról. Az pedig, ahogy mondani szokás, nem tegnap történt.

• Hogy az Esti Egyenleg nemcsak a kettes csatorna hírműsora volt, csak sima tárgyi tévedés. Az viszont, hogy a riport azt sugallja, a műsort a szerkesztőség tudta nélkül szüntették meg, nyíhén szöveg is valótlán, mivel köztudott, épp az Egyenleg munkatársai szüntették meg munkamegtagadásukkal műsorukat, magyarán: nem készítették el.

• Ugyancsak kínos tévedés Konrád Györgyöt a legnagyobb élő magyar költőnek nevezni, hacsak nem derül ki, hogy a németül jól beszélő Konrád csupán itthon prózaíró, s német nyelvterületen inkább verseivel tündökölt.

• Konrád nyilatkozata önmagáért beszél, mi sem kommentáljuk. Tekintsük e szöveget a magyar-német sajtóbarátság szép megnyilvánulásának.

— Elég sokszor láthattuk az Egyenleg híres felvételeit ahhoz, hogy meglepődjünk a német műsorvezető új információjára, miszerint álarcos és kopaszra borotvált (hogy látszott ez az álarc alatt?), feketé-

be öltözött jobboldali nacionalisták, mint mondotta, „élen jártak” az eseményen. Ki látott fekete ruhás, álarcos, kopaszra borotvált élenjárókat? És hol? Melyik televízióban?

• Ami Bencsik András nyilatkozatát illeti, egy jó húszperces beszélgetésből négy mondat maradt meg a szerkesztői vágóasztalon. Különös és az idézett szöveget olvasva nehezen értelmezhető műsorvezetői felvezetéssel. A világ más országaiban egy interjúba utólag minősítéseket belopni nemcsak „abszurd”, de súlyosan etikátlan cselekedet is. Meglepő, hogy Németországban ez a fajta lejáratás elfogadott módszer.

• Az ellen viszont alighanem a Pesti Hírlapnál hangsúlyosabb orgánumnak is tiltakozniuk kellene, hogy Horthy Miklóst egy német közszolgálati műsorban fasisztának nevezik 1993-ban! Ez elfogadhatatlan és rendkívül barátságtalan gesztus egy olyan ország televíziójának részéről, amelynek igazán kötelessége lenne ismerni anynyira a történelmet, mint amennyire a kommunista propaganda megszüntetése után a magyar nézők is ismerhetik. Mióta a ZDF-éhez hasonló agymosoda intézménye nálunk megszűnt.

• És elérkeztünk a ZDF-riport azon részéhez, amit konzervatív laphoz nem illően sajnos „aljasnak” kell neveznünk. Ez a rész ugyanis a rágalomnak egy olyan sötét és hínáros szövevénye, amelyre véleményünk szerint ez a jelző korántsem tekinthető túlzónak:

Mint tudjuk, a rendszerváltozás előtti kormány juttatta külföldi tulajdonosok kezébe meglehetősen homályos módon a nemzeti nyomtatott sajtó túlnyomó részét, méghozzá úgy, hogy a bolsevik vezetők mindenütt helyükön maradhattak. Azt is tudjuk, hogy az ember- és vagyónátmentéshez a legnagyobb segítséget német kiadók adták. Ezek után azt sugallni, hogy mindez a „Boross-kormány” egyetértő cinkosságával történt, mondván, a „mamutkiadók” a pénzt, a kormány a dicséretet „zsebelhesse be”, nos, hitünk szerint e különös zsurnalisztikai manőverre az aljasság korántsem túlzó megállapítás.

• Hogy a műsor utolsó mondata miért foglalkozik a Goethe Intézetek esetleges bezárásával, az előbbiekből kideríthetetlen. Ezek léte ugyanis a hamisan, pontatlanul, hazugul és aljasul ismertett tényekkel s az általuk sugallt torzképpel sem függ össze. Csak feltételezni lehet, hogy aki a ZDF rágalomriportját megrendelte, valamilyen módon aggódik a magyarországi Goethe Intézet sorsa vagy talán csak a saját státusa miatt...

A ZDF, Európa egyik legdrágább közszolgálati televíziója szégyenletes dolgot követett el, egyúttal súlyosan megsértette Magyarország hírnevét. Tekintsük a sajtószabadság és a tárgyilagosság próbakövének, hogy a német tévétársaság miképpen korrigálja példa nélkül való tévedéseit.

ZDF